

Cuprins

CUVÂNT INTRODUCATIV	5
CAPITOLUL I. NOȚIUNEA DE LUCRU	9
Secțiunea I Precizări preliminare privind conceptul de lucru	9
Secțiunea a II-a. Dimensiunea epistemologică	10
2.1. Conceptul de lucru în filosofia greacă antică	10
2.2. Noțiunea de lucru în filosofia Romei antice și la neoplatonieni	16
2.3. Evul Mediu	18
2.4. Renașterea	19
2.5. Iluminismul	21
2.6. Doctrina reismului	24
2.7. Kant, romantismul și idealismul	24
2.8. Fenomenologii	28
2.9. Neo-kantienii	30
2.10. Existențialismul	31
Secțiunea a III-a. Perspectiva teologică	36
3.1. Creștinismul	36
3.2. Iudaismul	40
3.3. Islamul	40
3.4. Hinduismul	42
3.5. Taoismul și budismul	43
3.6. Concluzii privind „lucrul” din perspectivă filosofică și teologică	44
Secțiunea a IV-a. Considerații privind lucrurile imateriale	46
CAPITOLUL II. LUCRURILE DIN PERSPECTIVĂ JURIDICĂ	47
Secțiunea I. Clarificări terminologice și conceptuale	47
Secțiunea a II-a. Evoluția istorică a noțiunii de lucru în sens juridic	48
2.1. Lucrurile juridice în filosofia Greciei antice	48
2.2. Lucrurile în sens juridic în dreptul roman	48
2.3. Semnificația termenului <i>res</i>	50
2.4. Lucrul juridic în perioada medievală	54
2.5. Lucrul juridic în perioada umanistă	56
2.6. Lucrul juridic în epoca modernă	56
Secțiunea a III-a. Definirea lucrului din perspectivă juridică – repere doctrinare contemporane	58
Secțiunea a IV-a. Definiția lucrurilor în principalele legislații	62
4.1. Codul civil german	62
4.2. Codul civil austriac	63
4.3. Codul civil elvețian	63
4.4. Codul civil italian	64
4.5. Codul civil olandez	64
4.6. Codul civil spaniol	64
4.7. Codul civil al Federației Ruse	64
4.8. Codul civil japonez	64

4.9. Codurile civile francez, belgian, quebecoise	65
4.10. Descrierea noțiunii de lucru juridic în sistemele de <i>common law</i>	65
4.11. Lucrul juridic în dreptul islamic	68
4.12. Lucrul juridic în dreptul iudaic	68
Secțiunea a V-a. Lucrurile juridice în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului	69
Secțiunea a VI-a. Lucrurile corporale sunt lucruri juridice	71
6.1. Noțiunea de activ intangibil (incorporal) din perspectivă economică	72
6.2. Creanța – lucru în sens juridic	72
6.3. Forța de muncă sau munca	72
6.4. Universalitățile de fapt	76
6.4.1. Aspecte generale	76
6.4.2. Fondul de comerț	77
6.5. Creațiile intelectuale	78
Secțiunea a VII-a. Lucrurile corporale sau corporale a căror juridicitate este pusă în discuție	79
7.1. Lucrurile de gen	80
7.2. Res communes	81
7.3. Bogățiile de interes public ale subsolului și resursele naturale	85
7.4. Lucrurile comune imateriale despre care se susține în mod tradițional că nu pot fi apropiate:	85
7.4.1. Folclorul	86
7.4.2. Creațiile și ritualurile religioase	88
7.4.3. Ideile. Know how-ul. Secretul comercial	89
7.4.4. Operele și creațiile ieșite din termenul de protecție	95
7.4.5. Operele orfane	96
7.4.6. Res derelictae și res nullius	96
Secțiunea a VIII-a. Lucruri juridice legate de noțiunea de ființă	97
8.1. Animalele	97
8.2. Corpul uman viu	98
8.3. Elementele și produsele corpului uman	99
8.4. Cadavrul	103
8.5. Embrionul și fătutul uman	106
8.6. Atributele personalității umane – lucruri în sens juridic	109
Secțiunea a IX-a. Lucrurile publice mondiale (globale)	110
Secțiunea a X-a. Concluzii privind noțiunea juridică de lucru	112
CAPITOLUL III. DEFINIȚIA NOȚIUNII DE BUN	114
Secțiunea I. Polisemantismul noțiunii	114
Secțiunea a II-a. Noțiunea de „bun” în dreptul roman	115
Secțiunea a III-a. Concepția din dreptul romano-german de inspirație franceză	120
3.1. Viziunea clasică asupra noțiunii de „bun”	120
Secțiunea a IV-a. Tentative de dematerializare a noțiunii de „bun”	123
Secțiunea a V-a. Imaterialitatea noțiunii de bun în literatura juridică	130
Secțiunea a VI-a. Problema bunurilor înăscute	132
Secțiunea a VII-a. Noțiunea de bun în alte sisteme de drept	132

Secțiunea a VIII-a. Noțiunea de bun în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului	134
Secțiunea a IX-a. Concepția noastră.....	140
CAPITOLUL IV. INCONSISTENȚA VIZIUNII CLASICE PRIVIND TRANSFORMAREA LUCRURILOR ÎN BUNURI PRIN APROPRIAȚIUNE	
Secțiunea I. Aproprierea – evenimentul ce metamorfozează lucrul în concepția clasică.....	142
Secțiunea a II-a. Argumentele dreptului civil clasic	143
2.1. Mecanismul aproprierii	143
2.2. Criteriul utilității – fundament al doctrinei clasice a aproprierii	144
2.3. Valoarea ca factor determinant al aproprierii.....	146
Secțiunea a III-a. Efectele juridice ale aproprierii	147
Secțiunea a IV-a. Problema aproprierii incorporeale.....	150
Secțiunea a V-a. Concluzii privind inconsistența teoriei transformării lucrurilor în bunuri prin apropiere	154
CAPITOLUL V. VALOAREA – CRITERIUL APARIȚIEI BUNURILOR. NAȘTEREA DREPTULUI SUBIECTIV PATRIMONIAL (AL DREPTULUI CU VALOARE ECONOMICĂ).....	
Secțiunea I. Fundamentarea teoretică a aplicării criteriului nașterii dreptului subiectiv patrimonial.....	156
Secțiunea a II-a. Ontologia valorii bunurilor	157
Secțiunea a III-a. Scurte considerații privind evoluția istorică juridico-economică a noțiunii de valoare	161
Secțiunea a IV-a. Condițiile de existență a conceptului juridic de valoare.....	164
4.1. Raritatea, utilitatea și accesul limitat lucrurilor – condiții esențiale a nașterii conceptului de valoare	164
4.2. Raportul dintre muncă și valoare	166
4.3. Valoarea dreptului la muncă.....	168
Secțiunea a V-a. Valoarea – element definitoriu al noțiunii de „bun”	171
5.1. Calitatea de „bun” este conferită de valoare	171
5.2. Valoarea-bun, obiect al dreptului.....	172
Secțiunea a VI-a. Valoarea – rezultat al convenției sociale.....	177
Secțiunea a VII-a. Valoarea de schimb, valoarea de piață, valoare de întrebuințare, valoare rezonabilă.....	177
Secțiunea a VIII-a. Valoarea bunurilor (drepturilor)	183
8.1. Considerente generale privind valoarea drepturilor.....	183
8.2. Valoarea drepturilor reale având ca activ suport lucruri corporale.....	186
8.3. Valoarea drepturilor reale având ca activ suport lucruri incorporale altele decât creanțele	187
8.4. Valoarea drepturilor având ca activ suport creanțele	189
8.5. Valoarea drepturilor personale-constituționale (bunurile înnașcute).....	190
Secțiunea a IX-a. Stabilirea valorii drepturilor	191
9.1. Precizări cu caracter general	191
9.2. Determinarea valorii drepturilor pe cale amiabilă	191
9.3. Determinarea valorii drepturilor prin norma legală.....	192
9.4. Stabilirea valorii drepturilor prin decizie administrativă	193

9.5. Stabilirea valorii drepturilor prin hotărâre judecătorească	194
Secțiunea a X-a. Banii – element definitoriu al valorii	195
Secțiunea a XI-a. Geneza drepturilor prin intermediul valorii.....	198
11.1. Ocupațiunea	198
11.2. Accesiunea	200
11.3. Uzucapiunea și posesia de bună-credință în cazul dobândirii dreptului real asupra fructelor și lucrurilor mobile	204
11.4. Convenția	205
11.5. Hotărârea judecătorească	205
11.6. Decizia administrativă sau legea	206
11.7. Nașterea și determinarea valorii drepturilor în ipoteza încălcării lor. Răspunderea civilă ca generatoare de bunuri	207
11.8. Cvasi-contractele. Doctrina <i>quantum meruit</i>	208
Secțiunea a XII-a. Concluzie	209
CAPITOLUL VI. DREPTURILE DE CREANȚĂ SUNT LUCRURI JURIDICE	210
Secțiunea I. Scurtă prezentare a evoluției istorice a dreptului de creanță	210
Secțiunea a II-a. Noțiunea de creanță	215
Secțiunea a III-a. Obiectul creanțelor/drepturilor de creanță	216
Secțiunea a IV-a. Teoria creanței-bun	218
Secțiunea a V-a. Drepturile reale și drepturile de creanță	220
5.1. Raportul drepturi reale – drepturi de creanță, aspecte generale.....	220
5.2. Teoria tradițională privind <i>summa divisio</i> drepturi reale – drepturi de creanță.....	222
5.3. Teoria lui Ginosar privind identitatea dintre drepturile reale asupra lucrului altuia și drepturile de creanță	223
5.4. Creanțele reprezintă obiectul drepturilor reale. Drepturile de creanță sunt lucruri în sens juridic, nu sunt bunuri și nu fac parte din patrimoniu.....	226
5.5. Fundamentarea teoretică a existenței drepturilor reale asupra creanțelor.....	227
Secțiunea a VI-a. Incidența unor instituții de drept civil specifice drepturilor reale în cazul proprietății asupra creanțelor.....	230
6.1. <i>Abusus</i> în cazul dreptului de proprietate asupra creanțelor	231
6.2. Dobândirea proprietății sau altui drept real asupra creanțelor prin uzucapiune	231
Secțiunea a VII-a. Caracterele juridice ale drepturilor de creanță	232
7.1. Absența opozabilității	232
7.2. Consumptibilitatea drepturilor de creanță	232
7.3. Pecuniaritatea	233
7.4. Cesiunea de creanță și opozabilitatea drepturilor asupra creanțelor	235
Secțiunea a VIII-a. Dreptul de urmărire și dreptul de preferință. Acțiunea în revendicare.....	235
8.1. Dreptul de urmărire și dreptul de preferință	235
8.2. Acțiunea în revendicare	236
8.3. Concursul dintre acțiunile personale și acțiunile reale	239

Secțiunea a IX-a. Efectele grevării creanței cu drepturi reale – dezmembrăminte ale dreptului de proprietate sau/și cu drepturi reale accesorii	240
Secțiunea a X-a. Garanțiile reale nu sunt bunuri	241
Secțiunea a XI-a. Concluzii	242
CAPITOLUL VII. PATRIMONIUL	247
Secțiunea I. Noțiunea de patrimoniu în dreptul roman	247
Secțiunea a II-a. Noțiunea și natura patrimoniului potrivit dreptului civil codificat	248
2.1. Noțiunea de „patrimoniu”	248
2.2. Natura juridică a patrimoniului	250
Secțiunea a III-a. Caracterele juridice ale patrimoniului	253
3.1. Unicitatea sau multitudinea de patrimonii	253
3.1.1. Un titular – mai multe patrimonii sau un titular – un singur patrimoniu divizibil în mase patrimoniale?	253
3.1.2. Excepții de la principiul unicității și indivizibilității patrimoniului	255
3.2. Incesibilitatea patrimoniului	256
3.3. Patrimoniul – atribut al personalității. Un caracter juridic relativ	257
3.4. Patrimoniul este expresia unei valori	258
Secțiunea a IV-a. Analiza unor universalități de drepturi specifice	259
4.1. Patrimoniul de afecțiune	259
4.1.1. Fiducia	261
4.1.2. Universalitatea de afecțiune profesională	267
4.2. Patrimoniul comun al soților	269
4.3. Patrimoniul succesoral în cazul moștenirii acceptate	271
Secțiunea a V-a. Funcțiile patrimoniului	273
5.1. Subrogația reală universală și cu titlu universal	273
5.2. Garanția generală a creditorilor chirografari	277
5.3. Transmisiunea universală sau cu titlu universal <i>mortis causa</i>	279
Secțiunea a VI-a. Puterea exercitată asupra patrimoniului	280
6.1. Care este natura puterii pe care un subiect de drept o are asupra patrimoniului?	280
6.2. Puterea exercitată asupra unor patrimonii prin intermediul controlului exercitat asupra unor persoane juridice	282
6.2.1. Controlul exercitat prin intermediul unor societăți comerciale	283
6.3. Controlul asupra patrimoniului unui terț prin alte mecanisme juridice	288
6.3.1. Situația fiduciilor	288
6.3.2. Situația persoanelor juridice cu scop non-lucrativ	289
6.3.3. Situația fondurilor sau societăților de investiții cu sau fără personalitate juridică (ce funcționează în temeiul regulilor privind societatea civilă simplă)	289
6.4. Răspunderea persoanei care deține controlul asupra unui patrimoniu	290
Secțiunea a VII-a. Conținutul patrimoniului	292
7.1. Drepturile subiective	292
7.2. Universalitățile	295
7.3. Limitele patrimonialității	297

CAPITOLUL VIII. BUNURILE SUNT DREPTURILE PATRIMONIALE	299
Secțiunea I. Noțiunea de drept subiectiv	299
1.1. Dreptul subiectiv creație a persoanelor sau a instituției (statului)?	299
1.2. Dreptul subiectiv în antichitatea greco-romană.....	301
1.3. Dreptul subiectiv în sistemul de drept romano-german.....	304
1.4. Noțiunea de drept subiectiv în <i>common law</i>	309
Secțiunea a II-a. Inconsistența teoriei care neagă drepturilor reale calitatea de bun	311
Secțiunea a III-a. Inconsistența concepției care neagă dreptului patrimonial natura de drept subiectiv	314
Secțiunea a IV-a. Evoluția conceptului echivalenței între bunuri și drepturi.....	316
4.1. Inexistența unui drept subiectiv clar conturat în dreptul roman	316
4.2. Apariția dreptului subiectiv în dreptul medieval. Doctrina lui William Occam.....	317
4.3. Dezvoltarea conceptului de drept subiectiv la raționaliști și iluminiști	322
4.4. Dreptul subiectiv în epoca modernă și contemporană	322
4.5. Particularitățile dreptului subiectiv în <i>common law</i>	324
4.6. Raportul dintre drepturi individuale și bunuri în dreptul musulman	324
Secțiunea a V-a. Obiectul și caracterele juridice ale bunurilor – drepturilor reale	326
5.1. Obiectul dreptului patrimonial	326
5.2. Opozabilitatea dreptului patrimonial.....	326
5.3. Caracterul absolut al dreptului patrimonial.....	328
5.4. Obligația pasivă universală. Structura dreptului real.....	328
5.5. Divizibilitatea dreptului real patrimonial. Indivizibilitatea drepturilor constituțional-personale	335
5.6. Caracterul exclusiv al dreptului patrimonial	336
Secțiunea a VI-a. Sancțiunea dreptului patrimonial. Relația cu răspunderea civilă delictuală	337
Secțiunea a VII-a. Standardizarea drepturilor patrimoniale. Drepturi reale convenționale neprevăzute de legile civile	339
Secțiunea a VIII-a. Drepturile personal-patrimoniale Așa-numitele drepturi extrapatrimoniale	342
8.1. Drepturile referitoare la identificarea persoanei	342
8.2. Analiză comparativă a drepturilor reale subiective și a drepturilor constituționale și libertăților civile.....	343
Secțiunea a IX-a. Conceptul de drept asupra unui drept.....	344
Secțiunea a X-a. Drepturile potestative	350
Secțiunea a XI-a. Drepturile patrimoniale ale persoanelor juridice	353
Secțiunea a XII-a. Drepturi reale specifice imobilelor care poartă asupra mobilelor și incorporealelor.....	357
Secțiunea a XIII-a. Nașterea și dispariția bunurilor (drepturilor)	359
13.1. Geneza drepturilor-bunuri	359
13.2. Dispariția bunurilor.....	362
13.2.1. Convenția	362
13.2.2. Decesul titularului sau desființarea/lichidarea persoanei juridice	363
13.2.3. Împlinirea duratei pentru care a fost constituit dreptul.....	363
13.2.4. Abandonul sau renunțarea la drept.....	365

13.2.5. Dispariția obiectului dreptului	366
13.2.6. Legea, hotărârea judecătorească sau decizia administrativă	367
Secțiunea a XIV-a. Concluzii: bunurile sunt drepturi	368
CAPITOLUL IX. ANALIZA JURIDICĂ A DREPTURILOR PERSONALE (CONSTITUȚIONALE)	370
Secțiunea I. Noțiunea și taxonomia drepturilor personal-constituționale	370
Secțiunea a II-a. Valoarea patrimonială a drepturilor constituțional-personale	371
Secțiunea a III-a. Caracterele juridice ale drepturilor constituțional-patrimoniale	375
Secțiunea a IV-a. Caracterul patrimonial al drepturilor personal-constituționale	376
4.1. Patrimonialitatea latentă a drepturilor personal-constituționale	376
Secțiunea a V-a. Dreptul la muncă.....	378
Secțiunea a VI-a. Sănătatea și dreptul la sănătate	385
Secțiunea a VII-a. Dreptul la viață și la integritate fizică și psihică	393
Secțiunea a VIII-a. Dreptul la educație.....	400
Secțiunea a IX-a. Drepturile privind atributele de identificare ale personalității: nume, imagine/voce	404
8.1. Considerente generale	404
8.2. Dreptul la nume	407
8.3. Dreptul la propria imagine/voce	409
Secțiunea a X-a. Dreptul la libertatea individuală.....	414
Secțiunea a XI-a. Dreptul la libertatea de exprimare.....	414
Secțiunea a XII-a. Dreptul la demnitate.....	416
Secțiunea a XIII-a. Concluzii privind drepturile constituționale-personale	421
CAPITOLUL X. POSESIA – STĂPÂNIREA MATERIALĂ SAU INTELECTUALĂ A LUCRURILOR JURIDICE	422
Secțiunea I. Conceptul de posesie.....	422
Secțiunea a II-a. Evoluția viziunilor asupra posesiei	423
2.1. Posesia în dreptul roman.....	423
2.2. Posesia în epoca modernă.....	426
Secțiunea a III-a. Prezumpțiile privind posesia	431
Secțiunea a IV-a. Elementele posesiei.....	431
4.1. Existența unui act de stăpânire – elementul corpus	431
4.2. Elementele posesiei – <i>Animus</i>	438
Secțiunea a V-a. Viciile posesiei	440
Secțiunea a VI-a. Detenția precară	443
6.1. Noțiunea și sfera de incidență a precarității posesiei.....	443
6.2. Intervertirea precarității în posesie	444
Secțiunea a VII-a. Protecția posesiei – acțiunile (interdictele) posesorii	446
Secțiunea a VIII-a. Posesia lucrurilor corporale. Posesia drepturilor.....	451
8.1. Posesia unei creanțe.....	451
8.2. Posesia drepturilor de autor	453
8.3. Posesia instrumentelor financiare, a banilor și a altor lucruri imateriale înscrise în cont	454
8.4. Posesia fondului de comerț	458

8.5. Posesia asupra drepturilor reale	458
8.6. Relația dintre posesia incorporealelor și drepturile reale accesorii	458
8.6.1. Gajul și ipoteca	459
8.6.2. Dreptul de retenție	462
Secțiunea a IX-a. Câteva repere privind perspectiva asupra posesiei în common law	465
Secțiunea a X-a. Rolul posesiei în epoca contemporană	466
Secțiunea a XI-a. Concluzii privind posesia.....	468
 CAPITOLUL XI. PROPRIETATEA. EVOLUȚIA CONCEPTULUI	470
Secțiunea I. Considerații generale introductive	470
Secțiunea a II-a. Radiografie sumară a evoluției conceptului de proprietate	471
2.1. Proprietatea în antichitatea pre-romană	472
2.2. Proprietatea în sistemul de drept roman	474
2.3. Proprietatea în Evul mediu	479
2.4. Proprietatea în Renaștere.....	484
2.5. Proprietatea din perspectiva iluminiștilor	487
2.6. Proprietatea în perioada modernă târzie (secolul XIX)	493
2.6.1. Proprietatea – drept natural	494
2.6.2. Libertatea și personalitatea ca fundamente ale proprietății	495
2.6.3. Rolul voinței în crearea și dobândirea dreptului de proprietate	496
2.6.4. Dreptul ca izvor al proprietății.....	498
2.6.5. Proprietatea și conceptul de egalitate între oameni	500
2.6.6. Proprietatea asupra lucrurilor incorporeale	500
2.6.7. Negarea dreptului de proprietate individuală.....	502
 CAPITOLUL XII. PROPRIETATEA ÎN DREPTUL MODERN ROMANO-GERMAN	508
Secțiunea I. Definiția dreptului de proprietate în dreptul modern romano-german	508
Secțiunea a II-a. Natura de bun incorporeal a dreptului de proprietate	511
2.1. Dreptul de proprietate are natura juridică de bun.....	511
2.2. Dreptul de proprietate este un bun incorporeal.....	512
Secțiunea a III-a. Caracterul de drept real al dreptului de proprietate	515
Secțiunea a IV-a. Atributele dreptului de proprietate	516
4.1. Universalitatea atributelor dreptului de proprietate	516
4.2. Sfera atributelor dreptului de proprietate	518
4.2.1. Ius possidendi	519
4.2.2. Ius utendi	519
4.2.3. Ius fruendi	520
4.2.4. Ius disponendi	522
Secțiunea a V-a. Caracterele juridice ale dreptului de proprietate.....	524
5.1. Caracterul exclusiv al dreptului de proprietate	525
5.2. Absolutismul	527
5.3. Perpetuitatea	529
Secțiunea a VI-a. Rolul economic proprietății. Relația dintre proprietate și valoare.....	532

Secțiunea a VII-a. Dreptul de proprietate asupra lucrurilor corporale.	
Proprietatea asupra lucrurilor corporale, inclusiv asupra drepturilor.....	534
7.1. Limitele doctrinei clasice și dematerializarea juridică a proprietății.....	534
7.2. Proprietatea asupra imaginii lucrului	535
7.3. Proprietatea asupra forțelor fizice.....	536
7.4. Forța de muncă	537
7.5. Proprietatea asupra instrumentelor financiare.....	538
7.6. Proprietatea asupra drepturilor.....	540
7.6.1. Aspecte cu caracter general	540
7.6.2. Drepturile personal-constituționale	545
7.6.3. Proprietatea asupra drepturilor de creanță	545
7.6.4. Proprietatea asupra drepturilor financiare.....	545
Secțiunea a VIII-a. Drepturile intelectuale	546
8.1. Drepturi ce au natura dreptului de proprietate	546
8.2. Elementele principale ale regimul juridic aplicabil drepturilor de proprietate intelectuală	553
8.2.1. Elemente cu caracter general. Existența tripticului clasic al atributelor dreptului de proprietate.....	553
8.2.2. Elemente juridice distinctive privind brevetul de invenție	557
8.2.3. Aspecte esențiale privind regimul juridic aplicabil drepturilor de autor	558
8.2.3. Operele plastice și grafice	560
8.2.4. Desenele și modelele industriale	561
8.2.5. Mărcile	561
8.2.6. Firmele și emblemele.....	563
8.2.7. Denumirea de origine	563
8.2.8. Programele de calculator.....	564
8.3. Proprietatea asupra informațiilor	565
Secțiunea a IX-a. Concluzii privind dreptul de proprietate asupra lucrurilor corporale	567
Secțiunea a X-a. Relația dintre personalitatea juridică și proprietate	569
10.1. Relația dintre personalitate și dreptul de proprietate	569
10.2. Mecanismul proprietății și prerogativa dispoziției	572
Secțiunea a XI-a. Dobândirea și pierderea dreptului de proprietate.....	576
11.1. Dobândirea dreptului de proprietate	576
11.1.1. Transferul unui drept pre-existent.....	576
11.1.2. Nașterea dreptului de proprietate direct în patrimoniul subiectului de drept	578
12.1. Stingerea dreptului de proprietate	579
12.1.1. Dispariția dreptului de proprietate datorată distrugerii obiectului său.....	581
12.1.2. Hotărârea judecătorească	581
12.1.3. Legea.....	582
12.1.4. Abandonul dreptului.....	582
12.1.5. Decesul titularului în cazul drepturilor constituțional-personale	583
12.1.6. Decizia administrativă.....	583

CAPITOLUL XIII. PROPRIETATEA ÎN ALTE SISTEME DE DREPT	584
Secțiunea I. Dreptul de proprietate în alte sisteme de drept.....	584
1.1. Proprietatea în lumea islamică.....	584
Secțiunea a II-a. Proprietatea în dreptul iudaic.....	585
Secțiunea a III-a. Dreptul de proprietate în sistemul de <i>common law</i>	591
3.1. Fundamentul dreptului de proprietate în sistemul de <i>common law</i>	591
3.2. Noțiunea și definiția proprietății în <i>common law</i>	596
3.3. Conținutul și atributele dreptului de proprietate în viziunea doctrinei și jurisprudenței din jurisdicțiile de <i>common law</i>	604
3.4. Caracterele juridice și funcțiile proprietății în sistemul de <i>common law</i>	610
3.4.1. Caracterul de drept real absolut.....	611
3.4.2. Caracterul exclusiv.....	612
3.4.3. Durata dreptului de proprietate	615
3.4.4. Caracterul social	616
3.4.5. Caracterul distributiv	616
3.4.6. Caracterul moral	617
3.5. Proprietatea asupra incorporalelor	618
CAPITOLUL XIV. DREPTUL DE PROPRIETATE PUBLICĂ	621
Secțiunea I. Considerente generale	621
Secțiunea a II-a. Dreptul de administrare a lucrurilor proprietate publică	625
Secțiunea a III-a. Dreptul de concesiune.....	626
Secțiunea a IV-a. Dreptul de folosință cu titlu gratuit.....	628
Secțiunea a V-a. Nașterea și stingerea dreptului de proprietate publică	629
Secțiunea a VI-a. Concluzii privind dreptul de proprietate publică.....	630
CAPITOLUL XV. LIMITELE DREPTULUI DE PROPRIETATE	631
Secțiunea I. Noțiunea de limită a dreptului de proprietate	631
Secțiunea a II-a. Așa-zisele „limite materiale” ale dreptului de proprietate	632
Secțiunea a III-a. Limitele judiciare ale dreptului de proprietate	634
Secțiunea a IV-a. Limitele legale ale dreptului de proprietate.....	635
4.1. Aspecte cu caracter general	635
4.2. Categoriile de limite legale.....	638
Secțiunea a V-a. Pierderea forțată a dreptului de proprietate.....	639
5.1. Noțiunea și modalitățile de privare de proprietate.....	639
5.2. Condițiile și criteriile privării de dreptul de proprietate în viziunea unor organisme și instanțe internaționale	641
5.3. Sfera de incidență a privării de proprietate	643
5.4. Exproprierile indirecte	646
5.5. Privarea de proprietate în interesul unui subiect de drept privat.....	649
5.5.1. Privarea de proprietate în cazul insolvenței	649
5.5.2. Privarea de proprietate în cazul executării silite	656
5.5.3. Privarea de <i>ius disponendi</i> în cazul falimentului	658
5.6. Caracterul specific al limitelor lui <i>ius disponendi</i> asupra instrumentelor financiare. Privarea de proprietate.....	658
5.6.1. Privarea de proprietate asupra acțiunilor a unor subiecți de drept privat în beneficiul altor subiecți de drept privat	659

5.6.2. Interesul public ocrotit de normele juridice care conturează drepturile de squeeze out și de sell out	663
5.7. Privarea de proprietate a asociatului exclus dintr-o societate cu răspundere limitată	666
5.8. Un regim juridic unitar pentru privarea de proprietate în beneficiul unor subiecți de drept privat	666
Secțiunea a VI-a. Limitări specifice aduse lui <i>ius disponendi</i>	668
6.1. Interdicții privind libera exercitare a lui <i>ius disponendi</i>	668
6.1.1. Interdicții convenționale. Clauza de inalienabilitate	668
6.1.2. Derogări de la aplicabilitatea clauzei de inalienabilitate	670
6.1.3. Efectele și opozabilitatea clauzei de inalienabilitate	671
6.1.4. Inalienabilitatea în common law	672
6.1.5. Clauze de inalienabilitate în dreptul societar	673
6.1.6. Substituțiile fideicomisare	674
6.1.7. Concluzii privind clauzele de inalienabilitate	677
6.2. Interdicția abandonului sau distrugerii	680
6.3. Limitări aduse dreptului de dispoziție prin contingentare	680
6.3.1. Limitarea dreptului de dispoziție prin condiționarea acordării prealabile a unui aviz administrativ	681
6.3.2. Interdicția dobândirii dreptului de proprietate asupra unui anumit număr de acțiuni emise de societățile din anumite domenii de activitate	681
6.3.3. Limitele lui <i>ius disponendi</i> în cazul unor lucruri corporale contingentate	683
6.4. Limitarea dreptului de dispoziție în vederea protejării liberei concurențe	683
6.5. Există o limitare a lui <i>ius disponendi</i> în cazul unor garanții reale?	684
6.6. Limitele lui <i>ius disponendi</i> generate de legislația privind protecția consumatorilor	688
6.7. Dreptul de preempțiune	688
Secțiunea a VII-a. Limitele lui <i>ius utendi</i>	691
7.1. Limitele dreptului de proprietate generate de obligațiile <i>propter rem</i> și <i>scriptae in rem</i>	691
7.2. Obligațiile <i>propter rem</i>	692
7.2.1. Obligații <i>propter rem</i> legale civile	696
7.2.2. Obligațiile <i>propter rem</i> de natură administrativă	697
7.2.3. Obligații <i>propter rem</i> de natură administrativ fiscală	699
7.3. Obligații civile <i>propter rem</i> care grevează dreptul de proprietate asupra acțiunilor	702
7.3.1. Oferta publică obligatorie	703
7.3.2. Dreptul de sell out	707
7.4. Obligațiile <i>propter rem</i> convenționale	707
7.5. Publicitatea obligațiilor reale (<i>propter rem</i>)	708
7.6. Obligații <i>scriptae in rem</i>	708
Secțiunea a VIII-a. Servituțiile	709
8.1. Noțiunea și sfera de incidență	709
8.2. Caracterele juridice ale servituțiilor	712
8.3. Clasificarea servituțiilor	714
8.4. Natura juridică a servituțiilor	715

8.5. Izvoarele dreptului de servitute	715
8.6. Exercițiul dreptului de servitute	719
8.7. Stingerea dreptului de servitute	722
Secțiunea a IX-a. Concluzii privind limitele aduse lui ius utendi	725
CAPITOLUL XVI. MODALITĂȚI ALE DREPTULUI DE PROPRIETATE	727
Secțiunea I. Proprietatea comună	727
1.1. Noțiunea și izvorul proprietății comune	727
1.2. Scurtă prezentare a evoluției istorice a conceptului de proprietate comună.....	728
1.3. Caracterul de proprietate privată	729
1.4. Formele proprietății comune	730
1.5. Proprietatea comună pe cote-părți.....	732
1.5.1. Noțiunea și principiile proprietății comune pe cote-părți.....	732
1.5.2. Taxonomia proprietății comune pe cote-părți	733
1.5.3. Caracterele juridice ale proprietății comune pe cote-părți	733
1.5.4. Exercițarea atributului ius possidendi în cazul proprietății comune pe cote-părți.....	734
1.5.5. Exercițarea atributului ius utendi în cazul proprietății comune pe cote-părți.....	735
1.5.6. Exercițarea lui ius fruendi.....	738
1.5.7. Sarcinile și obligațiile coproprietății	740
1.5.8. Exercițiul lui ius disponendi	742
1.5.9. Încetarea stării de coproprietate. Partajul sau ieșirea din indiviziune	748
1.5.10. Dreptul creditorilor unui coproprietar de a solicita partajul și de a interveni în procesele privind ieșirea din indiviziune	752
1.6. Coproprietatea pe cote părți forțată	753
1.6.1. Noțiunea și tipologia coproprietății forțate	753
1.6.2. Proprietatea comună forțată și perpetuă ce izvorăște din raporturile de vecinătate între două sau mai multe imobile	755
1.6.3. Coproprietatea forțată în cazul proprietății periodice.....	759
1.7. Proprietatea în devălmășie	762
Secțiunea a II-a. Proprietatea condițională.....	766
2.1. Proprietatea rezolubilă.....	766
2.2. Proprietatea anulabilă.....	768
CAPITOLUL XVII. DOBÂNDIREA DREPTURILOR REALE PRIN POSESIE – UZUCAPIUNEA ȘI OCUPAȚIUNEA	770
Partea I. Uzucapiunea.....	770
Secțiunea I. Noțiunea de uzucapiune	770
Secțiunea a II-a. Sfera de incidență a instituției prescripției achizitive.....	772
2.1. Excluderea drepturilor reale aparținând statului, ori care nu sunt în comerț.....	772
2.2. Lucrurile, care, prin posesie, conduc la dobândirea drepturilor reale. Aplicarea prescripției achizitive în domeniul lucrurilor corporale	773
Secțiunea a III-a. Condițiile uzucapiunii.....	776
Secțiunea a IV-a. Prescripția instantanee în cazul lucrurilor mobile	779

4.1. Prescripția achizitivă a lucrurilor mobile corporale.....	779
4.2. Operează o prescripție instantanee în cazul lucrurile încorporale, precum creanțele, titlurile nominative, proprietățile intelectuale, universalitățile de fapt, precum fondul de comerț?	780
4.2.1. Creanțele	780
4.2.2. Instrumentele financiare	781
4.2.3. Creațiile intelectuale	784
4.2.4. Universalitățile de fapt	784
4.3. Mobilele corporale înmatriculate (autoturisme, nave, aeronave etc.) al căror transfer de proprietate se realizează exclusiv prin înscrierea în registrul în care sunt înmatriculate	785
4.4. Lucrurile mobile accesorii ale unui imobil	785
4.5. Suvenirurile de familie.	785
Secțiunea a V-a. Condițiile prescripției instantanee a lucrurilor mobile	785
5.1. Posesia utilă	785
5.2. Buna-credință	786
5.3. Existența unui just titlu	786
5.4. Transferul prealabil cu titlu oneros	787
Secțiunea a VI-a. Regimul juridic aplicabil posesiei lucrurilor pierdute sau furate	788
Secțiunea a VII-a. Uzucapiunea de durată.....	790
7.1. Uzucapiunea mobilelor prin posesia de durată.....	790
7.2. Uzucapiunea imobilelor	790
7.3. Restrângerea incidenței uzucapiunii.....	792
Secțiunea a VIII-a. Dobândirea fructelor prin posesia de bună credință	793
Partea a II-a. Ocupațiunea	796
Secțiunea a IX-a. Elemente definitorii și sfera de incidență	796
9.1. Elementele constitutive ale ocupațiunii.....	796
9.2. Sfera de incidență a ocupațiunii	798
9.2.1. Cazurile în care intervine ocupațiunea.....	798
9.2.2. O eventuală aplicabilitate a ocupațiunii în cazul abandonului drepturilor?	798
9.3. Excluderea imobilelor	799
9.4. Aplicarea ocupațiunii în cazul lucrurilor mobile corporale	801
9.5. Incidența ocupațiunii în cazul lucrurilor încorporale	803
9.5.1. Ocupațiunea operelor intelectuale	804
9.5.2. Dobândirea prin ocupațiune a universalităților	806
9.5.3. Ocupațiunea programelor informatice.....	808
9.5.5. Ocupațiunea în cazul bazelor de date și informațiilor	810
Secțiunea a X-a. Concluzii privind dobândirea proprietății prin ocupațiune.....	810
CAPITOLUL XVIII. DOBÂNDIREA DREPTULUI DE PROPRIETATE PRIN ACCESIUNE.....	812
Secțiunea I. Noțiunea de accesiune. Lucru principal, lucru accesoriu.....	812
Secțiunea a II-a. Dreptul de accesiune	815
Secțiunea a III-a. Fundamentul accesiunii	818
Secțiunea a IV-a. Mecanismul și consecințele juridice ale accesiunii	819
Secțiunea a V-a. Inaplicabilitatea accesiunii în materia dobândirii fructelor	825

Secțiunea a VI-a. Aplicarea accesiei în domeniul lucrurilor corporale.....	826
6.1. Lucrurile corporale pot face obiectul accesiei.....	826
6.2. Incidența accesiei în cazul anumitor lucruri juridice corporale.....	827
6.2.1. Bazele de date	827
6.2.2. Fondul de comerț	828
6.2.3. Creațiile intelectuale.....	830
6.2.4. Accesiea creanțelor.....	833
6.2.5. Accesiea instrumentelor financiare	835
6.2.6. Accesiea programelor și aplicațiilor informatice	836
Secțiunea a VII-a. Taxonomia accesiei.....	838
Secțiunea a VIII-a. Tipologia clasică a accesiei.....	840
8.1. Accesiea imobiliară naturală	840
8.2. Accesiea imobiliară artificială.....	841
8.2.1. Noțiune și situații premisă	841
8.2.2. Efectele accesiei imobiliare artificiale.....	842
8.2.3. Reguli comune accesiei imobiliare artificiale	845
8.3. Accesiea mobilă.....	847
CAPITOLUL XIX. CELELALTE DREPTURI REALE	849
Secțiunea I. Uzufructul	849
1.1. Noțiunea și natura uzufructului	849
1.2. Izvoarele uzufructului.....	851
1.3. Caracterele juridice ale dreptului de uzufruct.....	852
1.3.1. Caracterul real	852
1.3.2. Caracterul temporar	853
1.3.3. Negociabilitatea (cesibilitatea) uzufructului	854
1.4. Activul suport al dreptului de uzufruct	855
1.5. Drepturile și obligațiile născute în raportul juridic de uzufruct	856
1.5.1. Drepturile uzufructuarului	856
1.5.2. Obligațiile uzufructuarului.....	861
1.6. Uzufructul asupra unei universalități. Drepturi și obligații.....	865
1.7. Stingerea uzufructului	867
Secțiunea a II-a. Dreptul de uz și dreptul de abitație	867
2.1. Dreptul de uz	867
2.2. Dreptul de abitație.....	867
Secțiunea a III-a. Dreptul de suprafață.....	868
3.1. Noțiunea și conținutul juridic al dreptului de suprafață	868
3.2. Izvoarele suprafeței și modalități de constituire	868
3.3. Regimul juridic aplicabil dreptului de suprafață	869
3.4. Stingerea dreptului de suprafață și efectele încetării suprafeței.....	870
Secțiunea a IV-a. Drepturile reale accesorii	871
CAPITOLUL XX. PROTECȚIA BUNURILOR. ACȚIUNEA CIVILĂ PENTRU OCROTIREA BUNULUI	874
Secțiunea I. Noțiunea și natura juridică a acțiunilor pentru ocrotirea drepturilor reale	874
Secțiunea a II-a. Fundamentul acțiunii în revendicare.....	877
Secțiunea a III-a. Obiectul acțiunii în revendicare	878

Secțiunea a IV-a. Efectele admiterii acțiunii în revendicare	879
4.1. Restituirea lucrului revendicat	880
4.2. Restituirea fructelor	881
4.3. Restituirea cheltuielilor efectuate de posesor	882
Secțiunea a V-a. Concluzii privind acțiunea în revendicare	883
Secțiunea a VI-a. Celelalte acțiuni reale ce vizează protejarea bunurilor.....	884
6.1. Acțiunea confesorie	884
6.2. Acțiunea negatorie	884
6.3. Acțiunea în grănițuire	885
 CONCLUZII	 886
 INDICE DE AUTORI	 919
 INDICE DE TERMENI.....	 928
 BIBLIOGRAFIE	 933